

Sfântul Siluan Athonitul (24 septembrie)

Cuviosul Siluan (Simeon Ivanovici Antonov) s-a născut în 1866 într-o familie modestă de țărani ruși, alcătuită - pe lângă părinți - din cinci băieți și două fete. Tatăl lui Simeon, un om plin de adâncă credință, blândețe și de multă înțelepciune, îi este primul model în viața sa lăuntrică.

Încă de mic copil, la patru ani, Simeon și-a pus în gândca atunci „când va fi mare să caute pe Dumnezeu în tot pământul”. Auzind mai apoi de viața sfântă și minunile săvârșite de Ioan Zăvorâtul (un sfânt rus contemporan) tânărul Simeon și-a dat seama că „dacă există Sfinți, înseamnă că Dumnezeu e cu noi și n-am nevoie să străbat tot pământul să-L gășesc”.

De îndată ce și-a dat seama că a găsit credința - împlinise 19 ani - Simeon, înflăcărat de dragostea lui Dumnezeu, simte o prefacere interioară și atracția pentru viața monahală. Într-o zi, însă, este trezit dintr-un coșmar de glasul blând al Maicii Domnului, care înrăurează sufletul său tulburat. Până la sfârșitul vieții, Cuviosul Siluan i-a mulțumit Preasfintei Fecioare pentru că a binevoit să-l ridice din căderea sa.

După încheierea serviciului militar, în vârstă de 26 de ani, începe o nouă perioadă a vieții sale: intră în mănăstirea rusească a „Sfântului Mucenic Pantelimon” (Russikon) din Muntele Athos, „Grădina Maicii Domnului”. Aici are parte la chilie de rugăciunea lui Iisus „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, de lungile slujbe în biserică, posturi,

privegheri, deasa mărturisire și cuminecare, citire, muncă și ascultare. Într-o seară, pe când se ruga înaintea icoanei Maicii Domnului, dobândește - ca un dar neprețuit - rugăciunea inimii, ce țășnea de la sine, fără încetare.

După 6 luni de sfășieri lăuntrice, într-o după-amiază, șezând în chilia sa, a atins treapta ultimă a deznădejdiei și, pradă acestei stări, se duce la Vecernie în paradisul „Sfântului Ilie” și abia șoptește „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!”. Atunci, în dreapta ușilor împărătești, în locul icoanei Mântuitorului, Îl vede pe Iisus Hristos Cel viu! Întreaga sa făptură s-a umplut de focul harului Duhului Sfânt, o lumină dumnezeiască l-a învăluit, răpindu-i mintea la cer. Intensitatea viziunii îi provoacă o stare de epuizare aproape de moarte.

După 15 ani de la prima arătare a Domnului Hristos, într-o înfricoșătoare noapte de luptă spirituală împotriva demonilor, cade din nou în ghearele unei disperări vecine cu moartea și necredința. Descurajat, cu inima îndurerată, se roagă fierbinte. Și atunci aude glasul Domnului: „Cei mândri suferă pururea din pricina demonilor”. „Doamne, zice atunci Siluan, învață-mă ce să fac ca sufletul meu să ajungă smerit”. Și din nou, în inima sa primește acest răspuns de la Dumnezeu: „Ține mintea ta în iad și nu deznădăjdui”. De acum înainte harul nu-l mai părăsește ca mai înainte - Duhul Sfânt îi dă din nou puterea de a iubi.

După o scurtă suferință (8 zile), perfect lucid, senin și cufundat în rugăciune, se stinge ușor - fără ca vecinii de infirmerie să audă ceva - între orele 1-2 din noaptea de 24 septembrie a anului 1938.

Sfaturi practice legate de mersul la Biserică

Biserica este casa lui Dumnezeu și lăcaș al sălășluirii Duhului Sfânt, în care se simte cel mai intens prezența lui Dumnezeu, iar cei prezenți primesc binecuvântările cerești prin preot sau ierarh; de aceea nu ne putem comporta oricum atunci când ne aflăm în Biserică, în incinta sau curtea unei biserici.

Înainte de a pleca la Biserică, este bine să fim împăcați cu toți oamenii, să ne cerem iertare de la toți cei din casă sau cărora le-am greșit. Se obișnuiește ca și la Biserică odată ajunși, creștinii să se ierte unul pe altul.

Creștinii obișnuiesc să se închine ori de câte ori trec pe lângă o biserică, așadar creștinul care merge la biserică pentru a participa la Sfânta Liturghie sau la una dintre slujbele bisericii, sau pentru orice trebuință, încă înainte de a intra în lăcașul de cult își face înaintea acestuia semnul sfintei cruci și se închină cu fața spre ușa bisericii și altar, înspre răsărit. Același lucru îl poate face și imediat după ce a intrat, însoțindu-și trecerea înăuntru cu o închinăciune sau trei închinăciuni și rostirea în taină a unei scurte rugăciuni care se numește „a intrării în biserică”, care poate fi găsită în unele cărți de rugăciuni: *„Veselitu-m-am de cei ce mi-au zis: Intra-voi în casa Ta, închina-mă-voi în Biserică Ta cea sfântă, întru frica Ta, Doamne, povățuiește-mă pentru dreptatea Ta, pentru vrăjmașii mei, îndreptează înaintea Ta calea mea, ca fără alunecare să preaslăvesc o Dumnezeire: pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh. Amin!”*⁶.

Apoi creștinul se apropie de icoanele din pronaos (sau din spațiu dintre pronaos și naos) și se închină dinaintea sfinților pictați pe ele, făcându-și semnul sfintei cruci și sărutându-le, începând cu icoanele din par-

tea dreaptă, iar apoi trecând la cele din partea stângă. Dinaintea icoanei Mântuitorului creștinul rostește în taină o rugăciune specială, care este de fapt troparul alcătuit la icoana Chipului nefăcută de mână al Domnului nostru Iisus Hristos, sau troparul Sfintei Mahramei. Ea este însoțită de însemnarea cu semnul Sfintei Cruci și închinăciuni și se rostește înaintea tuturor icoanelor cu Mântuitorul din biserică: *„Preacuratului Tău chip ne închinăm, Bunule, cerând iertare greșelilor noastre, Hristoase Dumnezeule, că de bunăvoie ai binevoit a Te sui cu trupul pe cruce ca să scapi din robia vrăjmașului pe cei ce i-ai zidit. Pentru aceasta, cu mulțumire strigăm Ție: pe toate le-ai umplut de bucurie, Mântuitorul nostru, Care ai venit să mântuiești lumea. Amin”*.

Dinaintea oricărei icoane care o înfățișează pe Maica Domnului în biserică se rostește rugăciunea: *„Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ești izvorul milei, învrednicește-ne și pe noi milostivirii tale. Caută spre robul tău cel păcătos. Arată-ți puterea, ca întotdeauna. Căci, nădăjduind întru tine, îți strigăm, cum oarecând ți-a strigat Gavriil, mai-marele voievod al celor fără de trup: Bucură-te!”*

În fața celorlalți sfinți din icoane se pot rosti în taină troparele lor sau cuvintele *„Sfinte (...), miluiește-mă pe mine păcătosul!”*

Se cuvine să ne sculăm mai de dimineață atunci când vrem să mergem la biserică, pentru a ajunge cât mai devreme, să avem mai mult timp să ne închinăm în liniște la icoane, fără să deranjăm slujba.

Când mergem la Biserică, este bine să scriem un pomelnic pentru cei vii și unul pentru cei adormiți, să cumpărăm lumânări și să aducem prescuri la Sfântul Altar. Se pot aduce și alte daruri, precum vin liturgic sau carbune. *„Că prin acel mic dar care-l duci tu la biserică se binecuvântează toată averea ta, căci îl dai jertfă lui Dumnezeu”*.

Vasile Voiculescu, un poet al credinței

Prof. Univ. Dr. Alin-Mihai Gherman

În lista marilor poeți români din secolul al XX-lea, Vasile Voiculescu (13 octombrie 1884 – 26 aprilie 1963) ocupă un loc binemeritat alături de Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu și George Bacovia, Vasile Voiculescu a profesat întreaga viață ca medic, dar s-a făcut cunoscut în rândul cititorilor ca poet, prozator și dramaturg. Pe toată durata vieții și activității sale literare a creat o operă literară în care elementul religios ocupă un loc central. Convingerile sale religioase l-au apropiat de grupul *Rugul Aprins*, din care făceau parte mari teologi și duhovnici precum Sandu Tudor, Sofian Boghiu, Dumitru Stăniloae, Benedict Ghiuș, Adrian Făgețeanu și alții. Pentru Vasile Voiculescu, și nu numai pentru el, credința era un ultim refugiu în fața vremurilor pe care le trăia. Activitatea grupului *Rugul Aprins* a fost interpretată de regimul comunist ca fiind una ostilă orânduirii, astfel încât membrii grupului au fost împrorocuați și condamnați la închisoare. Condamnat la 4 ani de închisoare (ispășită între 1958 și 1962) și interzicându-i-se dreptul de a publica, Vasile Voiculescu și-a revărsat sufletul într-o creație literară rămasă multă vreme necunoscută cititorilor, în care credința ocupă un loc principal. Amintim, de pildă, poezia *Inimă a lui Dumnezeu*, care se dovedește o profundă rugăciune și meditație religioasă, scrisă în 1953:

Inimă a lui Dumnezeu

Inimă a lui Dumnezeu, Iisuse Hristoase,
Cel ce gâlgâi sângele Tatălui până în
adâncime,
Deschide-te rugăciunilor noastre sfioase,
Dulce miez al misterioasei Treimi.

Floare a Cosmosului, Frumusețea Dra-
gostei nesecate,
Spic suprem al nestinsei Lumini Dum-
nezeiești,
Unic Cuvânt, Eternitate în Eternitate
Dulce Fulger, care pe nimeni nu orbești

Nu ne lăsa pe noi în bezmetica ceață,
În somnul lumii cu buimace visări;
Trece-ne cu Tine din existență la Viață,
Sus în minunea marei Deșteptări.

„Să facem împreună o bucurie!” (ediția a V-a)

La începerea noului an școlar,
2023-2024

În perioada 21 august – 8 septembrie 2023, parohia noastră organizează a ediția a V-a a proiectului-campanie pentru achiziționarea a 50 de ghiozdane, rechizite și îmbrăcăminte nouă, care vor fi dăruite unor elevi din familii nevoiașe.

De asemenea, începând cu anul școlar și universitar 2023-2024, parohia noastră intenționează să ofere 5 burse lunare pentru elevi și studenți, în valoare de 300, respectiv 500 de lei. Acestea vor fi acordate pentru elevi și studenți cu rezultate deosebite la învățătură, dar care fac parte din familii nevoiașe. Toți cei care doresc să susțină acest proiect pot face donații pentru fondul de burse.

Expoziție: Grecii de peste mări Vase cu figuri roșii din Etruria și Magna Grecia

Orașul nostru găzduiește anul acesta la Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei o expoziție de ceramică antică de excepție, care reunește exponate din mai multe muzee din țara noastră. Vizitatorii au ocazia să cunoască măiestria atelierelor ceramice din Etruria și din Magna Grecia (sudul Italiei), din secolele V – IV î. Hr., prin intermediul unor exponate speciale. Vasele au ajuns la noi în țară în mare măsură ca urmare a donațiilor făcute de împătimiți colecționari ai secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, perioadă în care astfel de achiziții erau o adevărată modă. Piese au fost donate ulterior muzeelor.

Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei are în patrimoniul său vase cu figuri roșii produse în Etruria și Magna Grecia, în secolele V – III î. Chr. Acestea, împreună cu vasele cu figuri roșii aflate în patrimoniu Muzeului Național de Antichități, Muzeului Municipiului București, Muzeului Național de Istorie a României, a celui Județean Argeș, a Complexului Muzeal Moldova, a Muzeului Țării Crișurilor și cel al Olteniei prilejuiesc o călătorie expozițională în școlile de vase cu figuri roșii din Etruria și Magna Grecia din perioada menționată și contextul în care au fost utilizate.

Călătoria începe la Atena, acolo unde a fost descoperit meșteșugul pictării vaselor cu figuri roșii, cândva, în jurul anilor 530 / 520 î. Hr. Vasele cu figuri roșii attice vor cunoaște exporturi semnificative în

Etruria și în Magna Grecia, iar de la jumătatea secolului al V-lea, în aceste regiuni, meșterii locali încep să producă vase cu figuri roșii după modelul celor ateniene.

Vasele etalate au fost folosite cu precădere în context funerar, ele făcând parte din recuzita celui decedat sau fiind aduse ca ofrande la mormânt. Ca o surpriză, în periplul pe care vi-l propunem este o adaptare după un mormânt pictat din acea perioadă, mai precis a celui cunoscut sub numele de Mormântul dansatoarelor din Ruvo.

Iconografia vaselor descoperite în așezările etrusce și din Magna Grecia arată adeziunea celor care le-au comandat (persoane cu un anumit statut social și posibilități financiare) la religia și modelele grecești, dar modul de expresie este local, specific fiecărei școli și semnificativ pentru cel care le comanda / cumpăra.

Călătoria expozițională se încheie cu ecouri peste timp ale artei grecești, ilustrate de vasele ceramice contemporane, cu forme și decoruri inspirate de ceramica grecească antică. Astfel, în ultima sală a spațiului expozițional sunt etalate vase produse de elevii Școlii Profesionale de Industrie a Pietrei și Lutului din Odorheiu Secuiesc, înființată în anul 1873 și câteva piese aflate în patrimoniul MNIT, produse foarte probabil în secolul XIX, achiziționate de diferiți colecționari de pe piețele de antichități.

Pentru cei care doresc să viziteze această expoziție din Cluj-Napoca, orarul Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei, de pe strada: Constantin Daicoviciu 2, este:

Marți: 10:00-16:00; Miercuri: 12:00-18:00; Joi-Duminică: 10:00-16:00.